

* *Koliko kunic (domačih zajcev) na Angleškem povžijejo*, kaže sledeče poročilo: V Angleškem državnem zboru je lord Malmesbury nedavno pri neki razpravi o prodaji zajcev in kunic objavil, da samo v fabriškem mestu Nottinghamu delavci vsak teden čez 3000 kunic povžijejo. Koliko te živali se na Angleškem še povžije drugje, razvidi se iz tega, da ondi vsako leto 30 milijonov kuničnih kož vstrojijo.

* *Kako mesto hitro izraste, pa tudi hitro zgine*. V Pensilvaniji v okolici Pithole so leta 1871 vrtali v zemljo, kjer se je kazal iztok petroleja, in zadeli so na jako bogat studenec kamnoolja. Že drugo leto, ko je postala kupčija s tukajšnjim petrolejem zelo živahna, so prvi mesec sozidali veliko gostilnico, ki je bila 80.000 dolarjev vredna; drugi mesec je mesto Pithole že imelo svoj vsakdanji časnik; v tretjem mesecu bilo je že tudi gledišče gotovo; četrti mesec so Pitholejci si napravili že drugo gostilnico in drugo gledišče; — po preteku pol leta je že bilo 74 gostilnic in kavarn, 15.000 pa prebivalcev. — Take čudeže je delala kupčija s petrolejem! In kaj pa je dandanes na tem mestu? Trava raste, kjer je pred 3 leti bilo tako živahno gibanje trgovine s kamnooljem; gostilnice, kavarne in gledišča stojijo zapuščena, kajti število prebivalcev se je od 15.000 skrčilo na — 9 družin. Studenec petroleja je vsahnil.

* *Zoper telečje meso se je vzdignil znani prijatelj človeštva in živalstva J. J. Sturz z dokazi kemiškimi in zdravniškimi*, po katerih telečje meso posebno premladih telet ne četrtine redivne tvarine proti govejemu mesu v sebi nima in tudi želodcu ni lahko prebavljivo. Sturz svetuje tedaj, naj bi se opustilo telečje meso. Mongoli imajo celo za greh teleta in jagnjeta klati in po nobeni ceni ne dobiš od njih v ta namen te mlade živine.

* *V Zemunu so nedavno, ko so kopali ledenico, našli 2 sežnja pod zemljo 230 starih zlatov (cekinov)*, katerih vsak je tehtal več ko dva naša cekina. Vsa ta zlatnina izvira iz Rimskih časov in je bila brž ko ne lastnina kakega denaroslovca (numismatika). Mnogovrstni napisi se beró na njih iz časov Nerona, Domitiana, Germanika, Tita, Cäsarja, Avgusta, Vespasiana, Septinija, Severa, Diokletiana, Trajana, Marka Avrela, Valerijana in drugih.

* *Judov v Evropi se šteje na 5 milijonov; polovica njih živi na Ruskem in Poljskem*; v našem cesarstvu jih je 1 milijon in 376.000, v Nemčiji 512.000, v Rumuniji 208.000, v Evropejski Turčiji 70.000, v Nizozemlji 68.000, na Angleškem 46.000, na Francoskem 45.000, na Laškem 36.000, v Švici 7000 in na Španjskem 5000.

* *Letošnja huda zima z velikim snegom je pokončala povsod mnogo divjačine in tičev*. Tako se piše, da so nedavno na Koroškem pod neko planino kar naenkrat našli 15 mrtvih srn in veliko tičev, ki so glada konec vzeli. V gornjih Gorjah in v Kokriški dolini na Kranjskem je 15 srn od lakote tako omamljenih prišlo blizo hiš, da so jih ondi vjeli in v hlev djali, da se preživijo do konca zime in potem v gozd spustijo.

Naši dopisi.

Iz Maribora 26. sveč. (Po telegrafu.) Hitim Vam naznanjati, da je dr. Radaj pri volitvi slavno zmagal. Izvoljen je s 105 glasovi proti 81. Dobil je 24 glasov več kakor njemu nasprotni kandidat. Živili volivci!

Iz Trsta 22. svečana. — Ker se spodobi, da bralci „Novic“ iz Kranjskega izvedó, kar se tiče njihovega velečastitega rojaka gospoda škofa dr. Legata, naj

jim naznanim, da se je v spomin prve obletnice njegove smrti 12. dan t. m. slovesno odkril spominek v cerkvi oo. kapucinov, kjer ranji škof počiva. Spominek, ki so mu ga hvaležni prebivalci Tržaške škofije postavili, je krasen oltar v neki stranski kapelici te cerkve. V to kapelico pride še pozneje oprsje rajnega škofa. — Veliko veselje je pri okoličanih in to po pravici izbudila novica, da je naš spoštovani državni poslanec gospod Nabrgoj 16. dne t. m. v zbornici poslancev zmagal s svojim predlogom, po katerem, če tudi v zbornici gosposki obveljá, se okoličani rešijo silnega bremena, ki jih tare po vžitninskem davku za meso itd., katerega morajo po isti tarifi odrajtovati, kakor meščani v Trstu. Vsak pravičen človek mora vendar pripoznati, da se od mesta po 3 in 4 ure oddaljene vasí ne morejo v en žakelj vreči s Trstom samim. Ali ni to v nebovpijoča krivica, da na kmetih, če kdo vola zakolje za vžitek sosesčanom svojim, mora od njega 12 gold. daca plačati tako, kakor ga plača mesar v Trstu? Je-li po takem čuda, da je meso najslabeje krave po kmetih 3 in 4 ure daleč od Trsta po 32 in 36 kr. funt? A vendar je vladni zastopnik v zbornici odbijal Nabrgojev predlog, rekši, naj se ta stvar prepusti vladi. Gosp. Nabrgoj pa ga je krepko zavrnil in kazal, da je postava varnejša kakor vladna določba. Če bodo tedaj okoličani vprihodnje meso cenejše vživali, imajo se zahvaliti gosp. Nabrgoju, ki je Tržaško krivico pred svetom odkril.

Iz Istre 22. sveč. *) — V jeseni smo ozimskega žita malo posejali, kedar je bil čas setve, bilo je treba sode pripravljati, nabijati in na veliko dragino kupovati jih za obilato trgatvo; za tem je prišla bogata trgatba, in kedar smo zadnje grozdje že po dežji potrgali, je vso jesen deževalo, da se ni moglo sè semenom v zemljo, in tako so ostala polja neobsejana. Po doljni Istri sejejo zdaj pozimi, a po gornji ne morejo, ker tukaj je mokrejša zemlja, nego doli. Precej snega smo imeli o treh kraljih, pa je skopnil za osmi dan, drugi nam je padel po svečnici, a tudi ta je brzo zginil. Vina imamo mnogo in mnogo, ali kupcev za-nj nimamo, a sami ne umemo nikamor ž njim po svetu, kakor drugi vinorejci. Domači oštirji ga malo pokupujejo, ker mnogi svoje točijo, plačevajo belo po 5 do 8 gold., a najbolji teran (črno) po 12 gold. špud (52 bokalov). Na hektoliter še ne umemo meriti, pa ako bi vlih umeli, jih še nimamo po vanjščini, po kmetih. Ali pijevamo vino brez milosrdja, in vse noči prepojevamo po mestih in vaséh, da vse grmi, včasí se pa tudi skregamo in potolčemo, da imajo lečniki in sodniki dela, in tako zatirevamo sami sebe na duši, telesu in premoženji, to je, se kaznevamo sami z obilatim darom Božjim, ker modrosti nimamo, in krstjanstvo zapuščamo; Italijani pa, modreji nego mi, se nam smijejajo govoreč: „matí ščavi, il loro paese sarà presto nostro“, to je: neumni Slovani, njihova krajina bo brzo naša.“ Lanjske jeseni je voda na železničinskem deli po dolini od Boruta do Pazina mnogo škode storila; železničinski mrčini niso hoteli verovati starim ljudem povedavšim, koliko tukaj voda narase v deževanji, pak so pozidali premale protoke, in ko je voda pritekla, jim je mnoge nasipe odplavila; in zdaj bodo morali nove večje protoke delati. Pred tremi tedni je padlo v Pazinski gimnazijalni zgradi, ko so šli dijaki in profesori iz šole, pet kamikov (skalín), ki so bili samo na jednom kraju v zid uzidani, na gornjih stubah (štengah) pak so prebili tudi dolenje, pri tem je bilo kakošnih pet dijakov malo opraskanih, ali en mlad profesor in en dijak sta dobila precej po koži.

*) Hvala lepa za vse! Dobro došlo.

Ta hiša je komaj deset let stara. — Pri nas tiči vže spomladansko pesem pojejo, in vinogradarji, ki trsje obrezujejo, povedavajo, da trs že plače, to je, iz njega da že mezga teče.

Iz Ronkija na Goriškem Primorskem. — 1. marcija se odpre pri nas železnična brzovjavna postaja za državno in zasebno dopisovanje z omejeno dnevno službo.

Iz Nabrežine v Goriškem Primorskem. — Naj velecenjene „Novice“ naznanijo svetu, da je občina naša dobila dovoljenje 3 sejmov, in sicer enega 5. dan meseca aprila, drugega 17. septembra in tretjega 27. dan oktobra. *) Nabrežinsko županstvo.

Iz Škofje Loke 25. svečana. — Danes se je volitev župana izvršila prav po volji velike večine našega mesta, izvzemši nemčursko svojat. Izvoljen je za blagor naše občine ves vneti in neutrudno delavni gosp. Blaž Mohar. Prišlo je k volitvi 17 odbornikov (le 1 ni bilo) in bil je gosp. Mohar izvoljen s 13 glasovi. Za svetovalce pa so bili izvoljeni gospodje: notar Janez Triller za 1., Janez Šušnik za 2., Janez Molinaro za 3., in Oroslav Deisinger za 4. svetovalca. Naj dodam tej veselici še tužno poročilo, da je tukajšnjni dosluženi okrajni kirurg Kadivec 20. dne t. m. umrl.

Iz Ljubljane. — V soboto je pretekel čas reklamacij za volitve mestnega odbora. Kakor slišimo, je bilo magistratu od narodne strani poslano mnogo pritožeb proti nepravilni vrstitvi volivcev; politično društvo „Slovenija“ je 10 z davkovskimi dokazi vtrjenih reklamacij mu izročilo. Radovedni smo, kako se bodo pritožbe rešile. Vsakako pa, če volivci naši le kaj manglega beró, kako klavern konec na Dunaji zdaj jemlje tista vladna sistema, katero nemški liberalci podpirajo, morali bi slovó dati oni stranki, ki se je izneverila domovini svoji in njenim interesom. Le žalibog, da je med nami dokaj tacih milih jér, ki ne vedó, ali so tič ali miš, ali ki se nočejo zameriti temu ali unemu, da ne pridejo ob revni zaslužek par soldov. Ko bode na Dunaji odkljenkalo onim ljudém, ki zdaj po konci glave nosijo, konec bo tudi tukajšnjih „Tagblattovcev“. Kdor ima le še toliko zdravih oči, da dve pedí daleč vidi, mora prevideti, da tako ne pridemo iz mnogobrojnih stisek, v katerih se znajdemo dandanes. To naj prevdarijo volivci resno, ko bodo šli k prihodnjim volitvam!

— C. kr. vladni svétnik vitez Jožef Roth je dobil naslov c. kr. dvornega svétnika.

— (Iz seje deželnega odbora 26. februarija.) Sklenilo se je, da se izpraznjena služba kancelijskega oficijala pri deželni pomočni pisarni razpiše. — Sprejeta je bila pogodba z usmiljenimi sestrami, da se njim izroči nornišna podružnica na Studencu v oskrbovanje. — Deželni odbor je odstopil od svojega sklepa od 29. januarija t. l. ter sklenil, da se deželnemu zboru ne stavi predlog, da bi občine za svoje revne bolnike v javnih bolnišnicah kaj plačevale.

— (Za deželnega poslanca) so včeraj veliki posestniki ustavoverske stranke si izbrali viteza Vestenecka in pa barona Tauffererja. Nihče jih ni motil, da so volili po obilji svojega srca.

— Most čez Savo med Sevnico na Štajerskem in med grajščino Tarške vasi na Kranjskem se tako pridno izdeluje, da utegne, če dela ne bodo motile povodnji, do konca tega leta dodelan biti. Most bo lesen, 132 metrov dolg in 6 metrov širok, na 10 kozah; stal bo okoli 37.000 gold. Podvzetniki so: baron Mayer-Mellnhof, posestnik Boštajnske grajščine na Dolenskem, gospod Alojzij Lenček v Blanki, civilni inženir Anton Smrekar v Sevnici, in pa delniška družba.

— (Ogerskega vina) posebno črnega, se po poročilu „Graz. Tagespost“ sila veliko letos vvaževa na Štajersko in Kranjsko ter se po 4 do 5 gold. vedro prodaja, kar ceno našega domačega vina zeló tlači.

— Minister nauka dr. Stremayr si je pač „kunšno“ izmislil, da je nekaterim šolam letos vzel pustne počitnice! Mi nikakor ne mislimo s tem, naj bi učitelji in učenci 2 ali 3 dni čas imeli uganjati pustne burke; naša misel je le ta, da več ali manj je povsod nekoliko delopusta te dni in pepelnica je skoro polpraznika, in da to, kar je bilo od nekdanj vpeljano, ko še celó brezverskih šol v Avstriji nismo poznali, bi utegnulo še dandanes pravo biti. To je čutil tem bolj vsak, ki je včeraj videl stare in mlade pustne norce na kolah memo šol drdrati.

— (Slovensko gledišče.) Znane „Pogumne Gorenke“ so privabile pustno nedeljo v prostore veliko število poslušalcev, katerim so bili domači napevi, Försterjev „Ave Marija“ iz operete „Gorenski slavček“ in Stöckelnov duospjev gotovo bolj všeč, nego precej suhoparna igra sama, dasiravno so skoro vsi igralci se prav dobro obnašali. Tudi domača gorenska obleka igralcev se je očesu dobro prilegala. — Prva predstava o postu bo v nedeljo 5. marca. — Zdaj, ko so ljudje ugnali pusta, se bodo menda trdneje poprijeli slovenske Talije.

— (Zahvalo.) Za mnogobrojne dokaze prisrčnega sočutja o smrti mojega svaka gosp. Jožefa Zanoškarka ter za mnogobrojno spremstvo na pokopališče izrekam vsem dotičnim, še posebno pa gospodom, ki so ranjkemu nagrobnico peli, v imenu udove in rodbine toplo zahvalo.

V Ljubljani 24. svečana.

Luka Robič.

— V 38. listu „Tagblatta“ Rihard Kronegger, ali pa Rihard Suppantschitsch ali morebiti še kako drugač, preklicuje to, kar je v 11. listu razžaljivega pisal proti pivarni Kozlerjevi, kar so tudi „Novice“ v svojem 4. listu kot hudobno obrekovanje zavrnile. Rekel je, da on nikakor ni mislil se dotakniti časti g. bratov Kozlerjev ter obžaluje, da so se njegove besede mogle tako tolmačiti. To je oni Rihard storil pa le zato, da se je ognil tožbi, s katero so mu žugali gosp. Kozlerji. Po takem je pivarna upravičena. Kaj pa bogokletstvo, kojega je polno v oni pisarni? Ostalo bi li to brez ugovora? Žalostno! Obrekovana pivarna je dobila, kakor se spodobi, zadostilo, zasmehovanje Boga pa — ne!

— (Maškarada), napravljena sinoči od društva „Sokola“ v čitalničnih zgornjih prostorijah, je dokončala veselice letošnjega dvamesečnega karnevala. Bila je pa ta zabava po soglasnih poročilih krona vseh Ljubljanskih pustnih zabav. V lično in okusno dekorirani dvorani se je veselo gibalo nad 500 osó, došlih od blizo in daleko, med njimi tudi naš spoštovani gost gosp. Sniegiriev, filolog iz vseučilišča Kazanskega na Ruskem, ki že nekoliko dni študije v Ljubljani dela o jeziku slovenskem. Med navedenimi 500 osobami bilo je blizo polovica mask; vse brez izjeme čedne, mnoge jako elegantne, med katerimi je občinstvu osobito simpatična bila krasna „Hercegovinka“. Tudi šaljivih bilo je ženskih in moških, malih in velicih, lepo število. Živahno so se, a skozi in skozi v najlepšem redu, gibale pod szeptrom vojaške godbe po obširnih prostorih. Aranžerjem gré vsa hvala za to odlično narodno veselico, gostilničarju čitalničnemu pa zaslužno priznanje, da, kolikor je moč bilo, je zadostil z jedili in pijačo nad 1000 gostom v zgornjih in spodnjih prostorijah čitalničnih.

*) Izročeno naši „pratiki“.